

เทศน์เช้า วันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๑

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมมะนะ ตั้งใจฟังธรรม ตั้งใจฟังธรรมเพราะเราก็มีสติปัญญา เราก็สามารถ
ระลึกได้ เราก็สามารถตรึกในธรรมได้ แต่ตรึกในธรรมได้ๆ ก็เลสในหัวใจของเรามันพยายามจะ
คัดแยก มันพยายามจะบอกสิ่งนี้ถูกต้อง ถ้าพอใจ ถูกต้อง ถ้าไม่พอใจ ไม่ถูกต้อง

แต่เวลาเจ้าคุณอุบาลีฯ บอกว่า หลวงปู่มั่นท่านเทศน์มุตโตทัยๆ มันเทศน์เรื่องของเรา
ทั้งนั้นนะ เทศน์เรื่องในหัวใจของเราทั้งนั้นนะ เทศน์เรื่องความทุกข์ความยากในหัวใจของเรานั้น
แหละ

ความทุกข์ความยากในหัวใจของเรามันปิดกั้นของมันไว้ ถ้ามันปิดกั้นของมันไว้ มันซ่อน
ตัวของมันไว้ ถ้ามันซ่อนตัวของมันไว้ มันทำตัวสงบเสงี่ยม มันทำตัวว่ามันเป็นธรรมๆ ใจ เวลาทำ
ตัวเป็นธรรม ฉันทะเรียบง่าย ฉันทะมีสติปัญญา แต่ความทุกข์มันก็เผลออยู่นู่นนู่นนะ ถ้ามันเผลอ
อยู่นู่นนู่นเพราะเราไม่ได้เอาหัวใจออกมาตีแผ่ เราไม่ได้เอาหัวใจของเรามาพิจารณาดูเงงว่า
มันเป็นจริงอย่างนั้นหรือไม่ มันเป็นจริงอย่างนั้นหรือไม่

ถ้ามันไม่เป็นจริงขึ้นมา ปฏิสนธิจิต ปฏิสนธิจิตเวียนว้ายตายเกิดในวัฏฏะ อวิชชามันเป็น
ตัวก่อกวน มันเป็นตัวชักนำให้เราเวียนว้ายตายเกิดในวัฏฏะ แต่เวลาเกิด เกิดมาดีเกิดมาชั่ว เกิด
มาเป็นมนุษย์เกิดมาพบพระพุทธศาสนา การเกิดมา ได้ทำคุณงามความดีของเรา มา ทำความดี
ของเรา มา เราถึงได้เกิดมาเป็นมนุษย์ไง เกิดมาเป็นมนุษย์เกิดมาพบพระพุทธศาสนา
พระพุทธศาสนาสอนถึงที่สุดแห่งทุกข์ๆ

เวลาถึงที่สุดแห่งทุกข์นะ เห็นไหม เวลาไม่มีครูบาอาจารย์ก็บอกว่า หมดยุคหมดกาลไป
แล้ว เวลาที่มีครูบาอาจารย์ขึ้นมา มันก็เป็นเรื่องทางโลกนะ ทางโลกเป็นประเพณีวัฒนธรรม พอ
เป็นประเพณีวัฒนธรรม ประเพณีจัดเป็นวัดปฏิบัติประจำอำเภอ ประจำจังหวัด เขาก็มีการ
ปฏิบัติของเขา เวลาการปฏิบัติของเขา คนที่ไม่เคยเข้ามาในพระพุทธศาสนาเขาก็บอกว่า

ศาสนาสอนเรื่องขาด ศาสนาเป็นของครีของล้ำสมัย เวลาเขามีทุกข์มียากในหัวใจของเขา เขามีความสนใจ เขาก็ไปวัดปฏิบัติประจำอำเภอ ประจำจังหวัด เขาก็ได้ไปนั่งสมาธิ ไปนั่งภาวนา เขาบอกว่า เออ! มันดีเนาะ ใครๆ ก็บอก เออ! ไม่คิดเลยว่าศาสนา มันจะมีคุณค่าขนาดนี้ ไม่คิดเลยนะ โอ้ย! มันดีเนาะ มันดีเนาะ นั่นมันพอเป็นพิธีๆ ใจ เป็นพิธีมันก็จัดระบบความคิดเราให้เข้าที่เข้าทาง จัดระบบความคิดเราให้เข้าที่เข้าทาง ระบบความคิดของเรามันได้มันแย้งกันอยู่ในหัวใจ ถ้าความคิดความอ่านของเรามันขัดมันแย้งกันในหัวใจของเรา เราก็ไม่มีโอกาสที่จะประพฤติปฏิบัติ เราก็ไม่มีโอกาสแสวงหาใจ ถ้าไม่มีโอกาสแสวงหานะ แล้วธรรมะก็สอนแต่เรื่องขาด ธรรมะก็สอนให้ทำบุญกุศล ทำบุญกุศลก็ให้เสียสละ เสียสละแล้วเราไม่เห็นได้สิ่งใดเลย

การเสียสละของเรา เสียสละให้จิตใจมันเข้มแข็ง ถ้าเข้มแข็ง หัวใจของคน คนที่หัวใจคนดีนะ เห็นเขากดขี่รังแกกัน เห็นแล้วมันเศร้าใจนะ นั่นมันรังแกกันทำไมนะ แต่ถ้าคนที่จิตใจเขาไม่รับผิดชอบ เขาก็บอกว่าไม่ใช่เรื่องของเรา ไม่ใช่เรื่องของเรา เห็นไหม จิตใจที่เข้มแข็ง จิตใจที่อ่อนแอใจ จิตใจที่เข้มแข็ง จิตใจที่ดั่งาม จิตใจที่เป็นธรรมๆ จิตใจที่เป็นธรรมมันรู้ผิดชอบชั่วดีของมัน ถ้ารู้ผิดชอบชั่วดี อะไรควรและไม่ควร ถ้าอะไรควรและไม่ควร ระบบความคิดของเราเป็นระบบอยู่แล้ว ถ้าระบบความคิดเป็นระบบอยู่แล้ว ความคิดของเราๆ ความคิดที่มันเป็นธรรมๆ เป็นธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราก็วิเคราะห์หิวจี้กันเลยนะ โอ้ย! ธรรมะเป็นธรรมชาติ ธรรมะเป็นธรรมชาติ โอ้ย! เราชู้ธรรมไปหมดเลย เราจะหยิบฉวยเอาธรรมะเลย

เวลาหลวงตาท่านบอก หลวงปู่มั่นท่านเทศน์ว่าการ มรรคผลนิพพานแทบจะหยิบจับเอาได้เลย แต่มันไปหยิบจับเอามรรคผลนิพพานของหลวงปู่มั่น พอหลวงปู่มั่นเทศน์จบละมีดีติดต่อกันเลย มันคิดเองไม่ได้ คิดธรรมไม่ได้

นี่ก็เหมือนกัน ศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แหม! มันรู้มันยอดไปหมดเลย ธรรมะเป็นธรรมชาติ รู้ไปหมดเลย ธรรมชาติมันปิดหัวใจเราไว้ เพราะการเกิดการตายของเราเป็นธรรมชาติอันหนึ่ง ธรรมะเป็นธรรมชาติต่อเมื่อจิตใจมันเป็นธรรมๆ มันมองสรรพสิ่งนี้ในโลกนี้มันเป็นเรื่องธรรมดา เป็นเรื่องธรรมดา แล้วจิตใจเราธรรมดาหรือไม่ จิตใจเราตื่นกลัวอยู่กระต่ายตื่นตูมอยู่ที่นี่ เห็นอะไรแล้วตกใจ เห็นอะไรแล้วจะแสวงหา เห็นอะไรแล้วเป็นเหยื่อเขาไปหมดเลย นี่ธรรมดาหรือ

แล้วธรรมดา เขาก็คน เขาก็คน เขามีปัญญา เขาก็มีปัญญา เขาจะมาหลอกมาลวงอะไร เรา เพราะเราไม่ธรรมดาไง เราถึงเป็นเหยื่อเขาอยู่นี่ไง เพราะไม่มีพื้นฐานไง

แต่ถ้าเรื่องธรรมดา เขาก็ธรรมดา เขาก็ธรรมดา เห็นไหม มันเป็นไปได้ไม่ได้ สิ่งนี้มันเป็นไปได้ ไม่ได้ คนเรา ดูลิ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงธรรมๆ ใครจะไว้เนื้อเชื่อใจ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า กาลามสูตร อย่าเชื่อเราแต่ว่าเป็นศาสดาเลย ให้วิเคราะห์ให้จ๋าย ให้พิจารณาเอา ให้พิจารณาเอา ให้ตัดสินใจ ให้พิจารณา อย่าเชื่อๆ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ายังบอกว่าอย่าเชื่อเลย อย่าเชื่อ แต่เวลามันทุกข์มันยากมันเป็นอย่างไรละ มันเผาเลย ไง

ประเพณีวัฒนธรรมมันก็เป็นเรื่องหนึ่งนะ ถ้ามันประเพณีวัฒนธรรม ถ้ามันทำให้มันเรียบร้อยดีงาม มันก็เป็นเรื่องความดีงามเรียบร้อยของเขา แต่ความขัดแย้งในหัวใจจะทำให้มันดีงามขึ้นมา ดีงามขึ้นมาก็ศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านี้ มันจัดขบวนความคิดของเราให้เข้าระบบ ระบบความคิด ความคิดมันเป็นแบบนี้ แต่มันขำกึเลสไม่ได้หรอก มันเป็นจริงไม่ได้ แต่เพราะความคิดเรามันเบี่ยงร้ายทาง ความคิดเรามันขัดแย้งกัน มันเป็นทุกข์เป็นยากไปหมดละ ถ้ามันทุกข์มันยาก

อันดับหนึ่ง หายใจเข้าแล้วหายใจออก ไม่หายใจเข้าก็ตาย หายใจเข้าไม่ออกก็ตาย อันดับหนึ่ง อันดับหนึ่งคือหัวใจเรานี่ไง อันดับหนึ่งคือชีวิตเรานี่ไง แล้วอันดับต่อๆ มาก็น้ำที่การงานของเราไป ความรับผิดชอบในครอบครัวของเราไป ความรับผิดชอบอันดับต่อๆ เนื่องกันไปไง แต่มันพลิกกลับเลย อ้อ! มันทั้งหัวใจมันนะ แล้วมันก็บอกหน้าที่การงานจะร่ำจะรวย อ้อ! ไปนู่น มันทั้ง นี้มันกลับกัน

แต่พอคนอานาปานสติ เวลากำหนดลมหายใจ ผีกัดภาวนา ศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า อันดับหนึ่ง โอ้! มันใกล้ๆ หัวใจเราเอง คิดถูกคิดผิดตรงนี้แหละ โอ้ย! ถ้าคิดผิด เราทุกข์ตายห่าเลย โอ้ย! ถ้าคิดถูก เราจัดระบบความคิดเราให้มันดีงามขึ้นมา อันดับหนึ่ง ถ้าจิตใจที่มันดีงาม มันทำของมันได้ เห็นไหม

ความคิด ธรรมะเป็นธรรมชาติๆ ก็ธรรมชาติไป ฤดูกาลมันถูกต้องดีงามก็เป็นธรรมชาติ มันก็ดีงามทั้งนั้นนะ แต่เวลามันเกิดภัยพิบัติขึ้นมามันธรรมชาติใหม่ มันก็เป็นธรรมชาติอันหนึ่งนะ เกิดภัยพิบัตินะ เราก็ยอมจำนนกับมัน ตายเป็นร้อยเป็นพันนะ

นี่ก็เหมือนกัน เวลาอารมณ์มันโกรธขึ้นมา เวลามันตีโพยตีพายขึ้นมาในหัวใจ มันทำลายทั้งหมดเลย ก็ธรรมชาติที่นั่นมันปั่นป่วนขึ้นมา เวลาธรรมชาติที่มันดีงาม ธรรมชาติที่มันเป็นระบบขึ้นมา ธรรมชาติก็เป็นสัจธรรม ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราก็ฝึกหัดใจ เราฝึกหัดเราดูแลของเรา มันก็จัดระบบขึ้นมา ก็เป็นธรรมชาติไป

แต่ถ้าจะเอาจริงเอาจังขึ้นมา เราจะค้นคว้าหากิเลสในใจของเรา กิเลสมันยิ่งหลบซ่อนใหญ่ กิเลสก็เป็นธรรมชาติอันหนึ่งนะ มันอกุศล ทุกจริต ธรรมฝ่ายดำ ธรรมฝ่ายขาว

ธรรมฝ่ายขาว คือศีล สมาธิ ปัญญา ความถูกต้องดีงาม นี่ธรรมฝ่ายขาว แต่ธรรมฝ่ายดำๆ กิเลสต้นหาความทะยานอยาก กิเลสมันจะให้ใครรู้จัก มนุษย์เป็นสัตว์ประหลาด คิดอย่างหนึ่ง พูดอย่างหนึ่ง ทำอีกอย่างหนึ่ง เวลาคิดมันคิดอย่างหนึ่งนะ แล้วคิดไม่ได้นะ โอ้โฮ! คิดอย่างนี้เชียวหรือ แล้วไม่กล้าทำ พูดก็ไม่ได้ด้วย คิดอย่างหนึ่ง เวลาพูด พูดอย่างหนึ่ง เวลาทำ ทำอย่างหนึ่ง

แต่เวลาเราทำความสงบของใจเข้ามา ทำความสงบของใจเข้ามา พังธรรมๆ มันมีคุณค่าทั้งนั้นนะ เราชวนขวยมาเพื่อคุณงามความดีของเรามีคุณค่าทั้งนั้น แต่คุณค่าที่มันดีงาม คุณค่าที่อย่าให้กิเลสมันมาหลอกมาล่อใจ เราหาโอกาสของเรา เราหาโอกาสเพื่อดูแลหัวใจของเรา เราหาโอกาสเพื่อชีวิตของเรา เราหาโอกาส หาโอกาสของเรา ถ้ามีที่ไหนนะ ที่บ้านก็ได้ ที่ไหนก็ได้ หัดภาวนา รักษาหัวใจของตนให้มันดีงามขึ้นมา ถ้ารักษาหัวใจของเราให้มันดีงามขึ้นมา ถ้าจิตมันสงบเข้ามา เวลาจิตสงบเข้ามาแล้ว จิตสงบแล้วมันมีความสุขความมหัศจรรย์มหาศาล

แต่หลงตาทำนบอกละ การขุดคุ้ยหากิเลสเป็นวิธีการอันหนึ่ง การขุดคุ้ยหากิเลสเป็นวิธีการอันหนึ่ง การใช้สติปัญญาใคร่ครวญชำระล้างกิเลสเป็นอีกเรื่องหนึ่งนะ ใจเราก็อยากฆ่ากิเลสๆ แต่ไม่เคยเห็นกิเลส ไม่รู้จักกิเลส แล้วไม่รู้จักกิเลสเป็นอย่างไรด้วย รู้แต่ความคิดชั่ว ความคิดดี เวลาคิดชั่ว คิดไม่ดี คิดไม่ดี คิดดี อ้อ! มันคิดดีมันเป็นเป็นอย่างนี้ เห็นแต่ความคิดๆ ความคิดมันโลภภัยปัญญาๆ ใจ พอจิตสงบมันไม่เห็นตามความเป็นจริงใจ ถ้าจิตสงบเห็นตามความเป็นจริง จิตเห็นอาการของจิต นั่นนะถ้าเห็นความจริงขึ้นมา โอ้โฮ! ไหนว่ากิเลสมันไม่มี ไหนว่าความคิดมันยอดเยี่ยม

ความคิดโดยธรรมชาติของเรา ดุสิ ปัญญาฯ มันว่าปัญญาของเรายอดเยี่ยม โลกีย์ ปัญญาเนี่ยแหละ แต่เวลามันไปเห็นเข้ามันตกใจนะ เวลามันตกใจขึ้นมา มันจับต้องไม่ได้ รักษาไม่ได้ คนที่ภาวนาเป็น ภาวนาไปถึงตรงนั้นนะ เขาจะต้องรักษาอย่างไร เวลาจิตเห็นอาการของจิต เห็นสติปัฏฐาน ๔ ตามความเป็นจริงแล้ว ให้ปัญญาฯ วิปัสสนาปัญญาคือการรู้แจ้งในขั้นที่ ๕ ความรู้แจ้งในกิเลสตัดมหาความทะยานอยาก ความรู้แจ้งในใจของตน

แต่เวลาจัดขบวนความคิด มันเป็นความคิดแบบสามัญสำนึกนี่ไง มันเป็นความคิดเราเนี่ยแหละ ความคิดทางวิชาการนี่ หลวงตาท่านบอกเป็นความจำ ความจำกับความจริง

ความจริง เราศึกษาฯ มา ศึกษาเป็นทางวิชาการ ทางโลกต้องมีวิชาการ เราทำอะไรเราก็ต้องค้นคว้าต้องวิจัยทั้งนั้นนะ ทำวิจัยแล้วเราจะทำความจริงขึ้นมาฯ ถ้าใครมีอำนาจวาสนาขึ้นมา มันทำเสร็จแล้วมันประสบความสำเร็จของมัน ถ้าใครมีอำนาจวาสนา โอกาส กาลเวลา มันแตกต่างกัน มันก็ต้องค่อยๆ หาจังหวะของเขา

นี่พูดถึงว่า เวลาคิดแล้ว ทางวิชาการแล้วมันต้องมีอำนาจวาสนาอีก ทำแล้วมันสมเหตุสมผลหรือไม่ ถ้าวาสนามันดีงามขึ้นมา ทำอะไรก็ประสบความสำเร็จ ทางโลกๆ โลกีย์ ปัญญา ความคิดของเราเป็นโลกีย์ปัญญาทั้งนั้นนะ มันไม่เป็นความจริงขึ้นมาหรอก มันไม่เป็นความจริงขึ้นมาเพราะอะไร เพราะมันไม่เป็นสมบัติของใจดวงนั้น เพราะใจดวงนั้น ใจดวงนั้น ปฏิสนธิจิตเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ แต่จิตดวงนั้นนะเป็นผู้เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ เวลามันจะแก้ไขมันก็ต้องแก้ไขที่จิตดวงนั้น

จิตดวงนั้นพอสงบระงับเข้ามา มันเกิดปัญญาขึ้นมา ปัญญาเห็นสติปัฏฐาน ๔ ตามความจริงในจิตดวงนั้น ถ้าเห็นสติปัฏฐาน ๔ ตามความจริงในจิตดวงนั้น มันก็เห็นกิเลสดวงนั้น เพราะอะไร สติปัฏฐาน ๔ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค มันมีสมุทัย มันมีฝ่ายทุกข์ ทุกข์กับเหตุให้เกิดทุกข์ แล้วถ้าเรามีความสงบของใจขึ้นมาแล้วฝึกหัดขึ้นมา มันจะเกิดมรรค ๘ มรรค ๘ คือความจริงเห็นจริงขึ้นมา มันจะขุดคุ้ย นี่ขุดคุ้ยหากิเลส ถ้ามันเจอแล้ว ถ้ามันใช้ปัญญาอย่างนี้มันเป็นวิปัสสนา วิปัสสนาคือการรู้แจ้งในใจของตน เป็นอริยสัจ ๔ ใหม่ มันเกิดที่ไหน มันเกิดที่ใจดวงนั้น ใจดวงนั้น ถ้าใจดวงนั้นเกิดอย่างนั้นขึ้นมา มันมหัศจรรย์ในใจของมันนะ โอ้โฮ! ทำไมเอ็งเก่งขนาดนี้ แต่ไม่กล้าพูดออกไปข้างนอก เดี่ยวเขาจะหาว่าเราบ้า เพราะอะไร

เพราะเราก็เคย เรียน ใครๆ เขาก็เรียน สอบ ใครๆ เขาก็สอบ ปัญญา ใครๆ ก็รู้ แต่ไม่มีใครรู้เห็นอย่างนี้ เพราะมันยืนยั้น เพราะเราเคยเรียนมา เราเคยทำมา เขาก็ทำของเรามาอย่างนั้นนะ แล้วเขาก็คิดของเขา คิดแบบโลกๆ กันอยู่นั้นนะ เวลาเถียงกันปากเปียกปากแฉะเอาชนะคะคานกันนะ เถียงเก่ง โอ้ย! เอาแง่อามุมของมันในธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาได้มาแย้งกัน มันจะเป็นอย่างนั้น จะเป็นอย่างนี้ จะเป็นอย่างนั้น จะเป็นอย่างนั้น เถียงกันปากเปียกปากแฉะน้ำลายยืดเลย

แต่พอมันเป็นในใจ ไอ้โฮ! ไม่เถียงกับใคร เถียงไม่ได้เลย ไอ้ะ! ไอ้ะ! เถียงไม่ได้ เฮ้ย! มันขึ้นมาเป็นอย่างนี้เลยหรือ มันเป็นอย่างนี้เลยหรือๆ นี่ไง มันรู้แจ้ง รู้แจ้งในใจของตนไง

เราบอกว่า เพราะอะไรล่ะ เพราะมันเกิดจากจิตดวงนั้นไง วิปัสสนา มันเกิดจากจิตดวงนั้น จิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ เวลามันเป็นจริง มันเป็นจริงขึ้นมาจากจิตดวงนั้น มันเป็นปัจเจกตั้ง เป็นสันตวิภูฏิกากลางหัวใจนั้น จะเอาออกมาเผยแผ่ เอาออกมาตีเป็นรูปแบบให้ใครทุกคนเห็น มันก็เป็นไปไม่ได้

เวลาพระอัญญาโกณฑัญญะเป็นสงฆ์องค์แรกของโลก เวลาเป็นพระอรหันต์ขึ้นไป เข้าไปอยู่ในป่ากับช้างเลย ไม่พูดให้ใครฟังเลย พูดยาก มีพระสารีบุตร พระโมคคัลลานะ มาเป็นอัครสาวกเบื้องซ้ายเบื้องขวา มาเป็นผู้เผยแผ่นี้แหละ มันเป็นการกระทำขึ้นมา นี่พอมันรู้จริงเห็นจริงขึ้นมามันมหัศจรรย์ๆ มันต้องเป็นอย่างนั้นมันถึงเป็นความรู้จริง

ฟังธรรมๆ ที่เรามาวัดมาวากัน เราจะมาประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ความขัดแย้งในหัวใจของเรา ความขัดแย้งในหัวใจของเรามันเป็นความสามัญสำนึกของความเป็นมนุษย์ เทวดา อินทร์ พรหมเขาก็มีความรู้ดีทุกอย่างนี้ทั้งนั้น แต่ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่ท่านตรัสรู้ธรรมขึ้นมาแล้ว ท่านฟอกหัวใจ ทำหัวใจให้สะอาดบริสุทธิ์ เริ่มต้นจากความขัดแย้งจัดระบบให้มันดี

การศึกษานั้นแหละเป็นการจัดระบบความคิด เปรียบหนึ่ง เปรียบสอง เปรียบแปด ให้จัดระบบความคิด เขาให้จัดระบบความคิดให้เป็นธรรมๆ ศึกษาธรรมะ ศึกษาบาลี ศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าใจ แต่เวลาไปศึกษามันยิ่งขัดแย้งเข้าไปใหญ่เลย เขา

จัดระบบความคิดให้มันตรงเข้าสู่ธรรมะนะ พอไปจัดระบบความคิด เอ๊ย! ธรรมะมันมีจริงหรือ เอ๊ะ! นิพพานจริงหรือเปลววะ เอ๊ย! สวรรค์มันไม่มีหรือ

ถ้ามันจัดระบบความคิดที่ดีงาม พระจะดีงามไปหมดเลย เพราะเชื่อบุญเชื่อบาป เชื่อดี และชั่ว ความเชื่อคุณงามความดี เชื่อสัจจะความจริง มันไม่กล้าทำความชั่ว แต่สิ่งที่ยังทำไม่ได้ๆ ระบบความคิดก็จัดเอาไว้รูปร่าง เขาจัดไว้ให้เพื่อไม่ให้ขัดแย้งกัน ให้มันเป็นระบบไป

ถ้าเป็นระบบขึ้นไปแล้ว ตัวเองยังไม่เชื่อเลย ก็เลสมันยังมาพลิกแพลงเลย ไม่มี นารก เตียวเอาไม่ซัดจุดเลย ถ้านามันรก จุดบัพ มันก็จะโหลงไปหมดเลย นารกที่ไหนจะจุดเลย

นารกก็ไม่มีอะไร ขอให้ได้เสวยความสุขไปก่อน ไปเผชิญเอาข้างหน้า โอ๊ย! คิดไปร้อยแปด ก็เลสนะ ใช้อุบายความจำเป็น ด้วยความบีบคั้น มันก็ยอมสภาวะนั้นไป แต่พอเราไปตกนรก อเวจี ไปทุกข์ไปยากขึ้นมา คอตกอยู่รูปร่างนะ

สิ่งใดระลึกได้ว่ามันเป็นความชั่ว สิ่งนั้นไม่ดีเลย ไม่ควรทำ ไม่ควรทำ ถ้าระบบความคิด เรามีสติมีปัญญา เราจะไม่ทำสิ่งนั้น เราจะไม่ทำสิ่งนั้น เราจะทำคุณงามความดีของเราๆ แล้วถ้าคุณงามความดีที่สุดยอดที่สุด เวลากลับบ้านแล้วนะ มีเวลาแล้ว เดินไปหรือนั่งอยู่ ยืน ตรงๆ หายใจเข้าก็นึกพุท หายใจออกนึกโธ ระลึกถึงลมหายใจของเรา พยายามระลึกถึงลมหายใจของเรา ถ้าระลึกลมหายใจของเรา นั่นนะคือช่วยหัวใจ เพราะหัวใจมันได้กำหนดลมมันนั้น ถึงเป็นอานาปานสติ ถ้าเราไม่กำหนดลมหายใจ หัวใจดวงนั้นโดนรังแก หัวใจดวงนั้นโดนกิเลส มันครอบงำ หัวใจดวงนั้นมันโดนเหยียบย่ำโดยที่มันไม่มีใครช่วยเหลือมันไป

เราตั้งสตินะ เวลาที่มีลมหายใจ ชัดๆ กับลมหายใจนั้น ชัดๆ กับลมหายใจนั้น ถ้าคำว่า “ชัดๆ กับลมหายใจนั้น” มันดึงให้หัวใจมารู้ลมหายใจนั้น ถ้ามารู้ลมหายใจนั้นนะ หัวใจที่ มันจะไม่โดนรังแกชั่วครั้งชั่วคราว มันมาอยู่กับลมหายใจนั้น

แต่เวลาจะดึงมาอยู่กับลมหายใจนั้น มันด้วยความเคยชินของมันนะ มันก็อยู่กับอารมณ์ ความรู้สึก มันเบื่อหน่าย มันไม่ชอบ

แต่ถ้าใครฝึกหัดๆ ดึงความรู้สึกมาอยู่ที่ลมหายใจนั้น เราจะช่วยเหลือหัวใจเราให้อยู่กับ พุทธานุสติ อยู่กับอานาปานสติชั่วครั้งชั่วคราว มันจะเป็นอิสระมากขึ้นๆ มันจะไม่โดนกิเลสคุม

รังแกอยู่ชั่วครึ่งชั่วคราว แล้วถ้ามันทำได้จริง มันเป็นสมมติจริง มันเห็นประโยชน์จริงขึ้นมา นะ
ไอ้โฮ! มันจะดูแลรักษาใจมัน เห็นไหม

นี่ไง พังธรรมๆ พังธรรมเพื่อเหตุนี้ไง ถ้ามันระบบความคิดถูกต้องดีงามแล้ว อับดับหนึ่ง
หัวใจของเรา ชีวิตของเรา อับดับหนึ่ง เพราะถ้ามันตรัสรู้ก็มันนะเป็นผู้ตรัสรู้ เพราะถ้ามันบรรล
ธรรมก็ตัวมันบรรลธรรม มันถึงได้รู้ถึงสัจจะความเป็นจริงในใจของมัน หัวใจนี้มีค่ามาก แล้วถ้า
คนที่มีบารมีนะ คนที่มีบารมี คนที่เขามีศกยภาพมากๆ เขาใช้จ่ายเล็กน้อย ส่วนใหญ่แล้วเพื่อ
ประโยชน์สังคมๆ เขายิ่งใหญ่ จิตเขายิ่งใหญ่ จิตใจของเรา เราอ่อนแอ อยากรู้ได้อยากดีทั้งนั้น
นะ แล้วก็เหยียบย่ำหัวใจของตนเองไง

ถ้ามันเป็นจริง เป็นจริงแบบนี้ ถ้าเป็นจริงแบบนี้ละ พระพุทธศาสนาสอนเข้ามาที่นี้ แล้วมี
คุณค่ามาก มันจะมีค่าสิ่งใดมากกว่าอริยทรัพย์ มันจะมีค่าสิ่งใดมากกว่าคุณธรรมในใจ
ของตน มันจะมีค่าอะไร

ถ้ามันมีค่า รสของธรรมชนะซึ่งรสทั้งปวง รสที่โลกเขามี ๓ โลกธาตุ เทวดา อินทร์ พรหม
ที่เขามี สู้รสของธรรมไม่ได้ ถ้าสู้ได้ เทวดา อินทร์ พรหมจะมาเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธ
เจ้าทำไม สิ่งทีเทวดา อินทร์ พรหมเขาเสวยทิพย์สมบัติๆ กันอยู่นะ รสชาติของมันยังสู้รสของ
ธรรมไม่ได้ รสของธรรมชนะ ๓ โลกธาตุ แล้วหัวใจของเราสามารถทำได้ สามารถสัมผัสได้ ทำไม
เราไม่ชวนชวาย ทำไมเราไม่กระทำ มันก็อยู่ที่ศรัทธาความเชื่อ อยู่ที่อำนาจวาสนาบารมีของตน
ทำของตนขึ้นมา

ทำบุญกุศล เราก็ทำของเรา เพิ่มอำนาจวาสนาของเราไป ทำของเราด้วยหัวใจที่เบิกบาน
ทำของเราด้วยหัวใจที่แจ่มแจ้ง ไม่ได้ทำแบบซี้ทุกซี้ซี้ยาก ทำแล้วก็ยิ่งทุกข์เข้าไปใหญ่เลย ทำ
แล้วก็บีบคั้นตัวเองไปเรื่อย เราทำนะ มีเท่าไรทำเท่านั้น ไม่มีก็อนุโมทนาเอา

ไม่ต้องทำอะไร กลับไปบ้าน นั่งสมาธิภาวนา นั่งหายใจเข้าหายใจออก ไม่ต้องทำอะไร
เลย ไม่ต้องลงทุนอะไรเลย ไม่ต้องลงทุนอะไรเลย เพราะอริยทรัพย์เกิดเป็นมนุษย์มันมีอยู่แล้ว
ลมหายใจมีอยู่แล้ว ไม่ต้องลงทุนอะไรเลย

ลงทุนที่ล้มหายใจของตน ที่สติปัญญาของตน เอาที่นั่น แล้วจะบอกเลย
พระพุทธศาสนาไม่ได้ให้ทำบุญอย่างเดียว พระพุทธศาสนาให้ประพฤติปฏิบัติ พระพุทธศาสนา
ให้ค้นคว้าหาหัวใจของตน พระพุทธศาสนาทำถึงคุณงามความดีของเราแท้ๆ เอวัง